

THUIS
BEVALLEN:

Veilig
OF ONVEILIG?

DIEP IN HAAR HART BEVAIT ZE HET LIEFSTE IN HAAR EIGEN BED. MAAR ALLE TEGENSTRUIDIGE BERICHTEN OVER DE RISICO'S HIERVAN - VOORAL VOOR DE BABY - HEBBEN JOURNALIST KIRSTIN HANSSSEN FLINK AAN HET TWIJFELEN GEBRACHT.

Begin november 2010 roepen de krantenkoppen luidruchtig in mijn amper acht weken zwangere oren: 'Twee keer zoveel kans op babysterfte, thuisbevalling is gevaarlijker'. Aanleiding voor deze berichtgeving is een onderzoek van het Universitair Medisch Centrum Utrecht met als conclusie: vrouwen die bij hun bevalling worden begeleid door een verloskundige hebben twee keer zoveel kans dat hun kind overlijdt dan wanneer zij door een gynaecoloog ter zijde worden gestaan (zie kader hierboven, red.). Ik schrik van die uitslag en krijg er een naar gevoel van, extra aangewakkerd door de sensationele wijze waarop sommige kranten het nieuws brengen. Na de bekendmaking volgen discussies in actualiteitenprogramma's en interviews met bekende verloskundigen en andere bevalgoeroes in kranten en tijdschriften. Om de boel nog ingewikkelder te maken, komen er ook onderzoekers in beeld die het UMC-onderzoek tegenspreken. De hele beroepsgroep lijkt op z'n kop te staan en ook de politiek bemoeit zich ermee. En ik? Ik weet inmiddels niet meer wie of wat ik moet geloven.

ONDERZOEK NAAR THUIS BEVALLEN EN BABYSTERFTE

Op 3 november 2010 maken onderzoekers van het Universitair Medisch Centrum Utrecht bekend dat uit een onderzoek in de regio Utrecht het volgende blijkt: vrouwen die bevallen met hulp van een verloskundige lopen 2,3 keer zoveel kans op het overlijden van hun baby dan vrouwen die dat in het ziekenhuis onder begeleiding van een gynaecoloog doen. Een groot verschil met een onderzoek uit 2009. Hierin concludeerden TNO, het Amsterdams Medisch Centrum en UMC Maastricht juist dat een thuisbevalling en een poliklinische bevalling - beide onder begeleiding van een verloskundige - géén verschillen tonen op het gebied van 'perinatale sterfte', zoals het overlijden van de baby voor, tijdens of vlak na de geboorte in medische termen heet. Op 11 november 2010 publiceren dezelfde onderzoekers een actuele analyse in het vakblad *Medisch Contact*. Er klinkt wederom een positief geluid voor de thuisbevalling. In hun artikel* stellen ze tevens dat Nederland het enige westerse land is waar de thuisbevalling op grote schaal plaatsvindt. Tegelijkertijd blijkt uit cijfers van meerdere onderzoeken dat de perinatale sterfte in ons land relatief hoog is. De thuisbevalling wordt geregeld als een van de belangrijkste oorzaken hier van genoemd. Omdat er veel discussie over is, pleiten de onderzoekers voor een nieuwe onderzoeksagenda met gezamenlijke research door verloskundigen, gynaecologen, kinderartsen en andere wetenschappers.

* Hoge babysterfte niet door thuisbevalling - Medisch Contact nr. 45.

De zwangerschapshormonen gieren door mijn lijf. Ik ben hondsmoe en kotsmisselijk en als er één ding is waar ik niet mee bezig ben, dan is het met de bevalling. Ik moet eerst de kritieke twaalf weken zonder complicaties door zien te komen. Ook staat de nekpluimmeting nog op de agenda. Zwanger zijn is al spannend genoeg! Geloof me, geen enkele zwangere vrouw zit te wachten op tegenstrijdige nieuws-items over de hoge babysterfte in Nederland. Maar blijkbaar zijn ze niemand ontgaan. Want zowel de mensen die ik pas later op de hoogte stel van mijn blijde verwachting als degenen die het al wisten, bijna iedereen vraagt of ik al weet waar ik

52,5%

DURFT NOG GEWOON THUIS TE BEVALLEN, 37,4% BEVALT LIEVER IN HET ZIEKENHUIS EN 10,1% TWIJFELT NOG.

Uitslag mini-enquête op flaironline.nl, 690 respondenten.

ga bevallen. Sommigen bellen me er zelfs speciaal voor op. Of ik gehoord heb over het gevaar van thuis bevallen? Wanneer ik aangeef dat ik me nog niet heel goed in de kwestie heb verdiept, maar dat thuis bevallen me wel aanspreekt, hoor ik meer dan →

'MIJN VRIEND VINDT PIJNBESTRIJDING EEN REDEN OM WÉL VOOR HET ZIEKENHUIS TE KIEZEN'

71,9%

TREKT HAAR EIGEN PLAN EN LAAT ZICH NIET BEÏNVLOEDEN DOOR ALLE COMMOTIE RONDON THUIS BEVALLEN.

Uitslag mini-enquête op flaironline.nl, 690 respondenten.

eens: "Waarom ga je niet gewoon naar het ziekenhuis? Dat is wel zo veilig!" Nu ben ik iemand die altijd precies weet wat ze wil en dat ook ten stelligste onderbouwt, maar deze keer slaan de twijfel en onzekerheid toe. Vergezeld door een grote dosis frustratie, want hoezeer ik de bezorgdheid van anderen ook waardeer, ik zou me prettiger voelen als ik met heldere woorden mijn keuze kan motiveren. Ik voel me verward en heb meer vragen dan antwoorden. Daarom ga ik op onderzoek uit. Want wat bevalt nou eigenlijk beter? Thuis of in het ziekenhuis?

Inmiddels ben ik twaalf weken zwanger en ik leg mijn twijfels bij mijn verloskundige neer. Aangezien de tijd van mijn consult er al ruim op zit, houdt ze het kort: "Het is nog veel te vroeg om daarover na te denken. Straks ga je bevallen op de plek waar jij je het veiligst voelt. Je lichaam zal je

helpen daarover te beslissen. Vanaf de achtentwintigste week gaan we het daar uitgebreid over hebben. Nu moet je vooral genieten." Zoveel geduld heb ik niet en dus bel ik mijn huisarts. Hij verwees me aan het begin van mijn zwangerschap meteen door naar de verloskundige. Had ik ook bij een gynaecoloog op controle gekund? Bevallen met hulp van een gynaecoloog is volgens het UMC-onderzoek immers veiliger. Toch? Mijn huisarts beaamt dat de nieuwsberichten verwarring opwekken. Maar hij twijfelt niet aan de veiligheid van bevallen met een verloskundige en legt uit dat ik alleen bij een gynaecoloog onder controle kom als daarvoor een medische indicatie is. Als mijn zwangerschap zonder complicaties verloopt, begeleidt m'n verloskundige of een collega dus de bevalling. Thuis óf in het ziekenhuis. Dat mag ik zelf bepalen. Wanneer de thuisbevalling niet soepel verloopt of wanneer ik pijnbestrijding wens, wordt alsnog uitgeweken naar het ziekenhuis, waar een gynaecoloog het overneemt. Dat gebeurt eveneens tijdens een poliklinische bevalling met complicaties. "Maar wat adviseert u mij?", vraag ik mijn huisarts. Hij antwoordt: "Kijk of je huis geschikt is, maar luister ook naar je gevoel. Waar voel jij je veilig? Mijn ervaring is dat de meeste vrouwen die voor het eerst bevallen alsnog in het ziekenhuis terecht komen. Ik raad je dus aan poliklinisch

te bevallen." Ik bedank hem en zet de feiten voor mezelf op een rij. Veilig voel ik me waar ik me op mijn gemak voel en dat is thuis: een knus appartement op twee hoog. Pas als het leven van mijn baby of dat van mij in gevaar is, zou ik naar het ziekenhuis willen. Maar daar wil ik helemaal niet aan denken! Misschien naïef, maar daarvoor ben ik veel te positief ingesteld. Ik ga uit van een natuurlijke bevalling met een goede afloop. Als de nood echt aan de vrouw zou zijn, is het dichtstbijzijnde ziekenhuis op een paar minuten rijden van mijn huis. Mijn vriend ziet pijnbestrijding als belangrijkste reden om wél voor het ziekenhuis te kiezen. "Waarom zou je pijn lijden?" Maar hij respecteert mijn uiteindelijke beslissing hoe dan ook, zegt hij. Hij weet dat ik het type ben dat pas een paracetamol neemt als ze langer dan een dag hoofdpijn heeft, onder het credo: luister naar wat je lichaam je wil zeggen. Pijnbestrijding

25%

IS ENIGSZINS IN VERWAR- RING GEBRACHT DOOR HET TEGENSTRIJDIGE NIEUWS OVER THUIS BEVALLEN. 2,6% IS ECHT GAAN TWIJFELEN.

Uitslag mini-enquête op flaironline.nl, 690 respondenten.

1,4%

HEEFT DOOR ALLE BERICHTGEVING IN DE MEDIA HAAR KEUZE 'WAAR TE BEVALLEN' VERANDERD.

Uitslag mini-enquête op flaironline.nl, 690 respondenten.

tijdens het baren wil ik dus alleen als de pijn ondraaglijk voor me is en daar ga ik vooralsnog niet van uit. Ondanks deze conclusies blijft het onzekere gevoel knagen. Ik ben dringend toe aan de meningen van ervaringsdeskundigen.

In de weken die volgen spreek ik verschillende moeders in mijn omgeving. Het valt me op dat de meesten de eerste keer thuis wilden bevallen. Dat geldt niet voor Jeanine (34), een goede vriendin van mijn zus. Zij wilde per se dat haar zoon Teun (4) in het ziekenhuis het levenslicht zou zien. "Ik ben geen held en zag al voor me hoe de brandweer mij op een brancard uit mijn achterhuis zou komen halen. 's Nachts braken mijn vliezen. Toen de verloskundige kwam, bleek dat ik al zeven centimeter ontsluiting had. Zij adviseerde me toch thuis te bevallen, maar omdat ik dat absoluut niet

wilde, belde ze het dichtstbijzijnde ziekenhuis." Ik probeer me voor te stellen hoe het is om op zo'n moment, met weeën en al, in de auto te moeten stappen. Jeanine: "Dat was erg stressvol. Eerst een parkeerplek vinden in een overvolle parking, toen nog naar de juiste afdeling. Daar heerste topdrukke. Mijn verloskundige bleek nóg een vrouw te moeten begeleiden en pendelde tussen twee kamers. Uiteindelijk ben ik daardoor met tussenkomst van een gynaecoloog bevallen en gehecht." Hoe kijkt Jeanine terug op deze ervaring? "Thuis had ik niet kunnen worden gehecht, daarvoor was het aantal hechtingen te groot. Ik was dus erg opgelucht dat ik al in het ziekenhuis was en niet direct na Teuns geboorte alsnog moest gaan."

Anders verliepen de bevallingen van Sanne (34), de vriendin van een vriend van mijn lief. "Toen ik zwanger was van Hugo (3) wilde ik het liefste thuis bevallen. In de auto met weeën leek me geen pretje. De bevalling verliep traag en mijn verloskundige adviseerde voor pijnbestrijding naar het ziekenhuis te gaan. Daardoor kon ik even op adem komen en zou Hugo sneller geboren kunnen worden. Na

twijfel besloot ik te gaan. Uiteindelijk beviel ik via een keizersnee, omdat mijn bekken te smal bleek. Niets dan lof voor het ziekenhuis, maar ik was tóch liever thuis bevallen. Een ziekenhuisbed ligt minder lekker. Bovendien had ik geen privacy op de zaal waar ik met drie andere vrouwen en hun baby's drie dagen moest blijven."

Gezien Sannes eerste bevalling werd zij 'medisch' verklaard en moest ook zoon Felix (1) in het ziekenhuis worden geboren. Ik vertel haar over mijn onzekerheid. "Maak je niet te druk. Het gevoel, maar ook je behoeften of angsten die je tijdens de bevalling overkomen, zijn onvoorspelbaar. Elke bevalling zonder medi-

43,3%

RAADT EEN THUISBEVALLING AAN. MEEST GENOEMDE REDENEN: 'THUIS VOEL JE JE HET VEILIGST' EN 'THUIS IS PERSOONLIJKER, VERTROUWD EN INTIEM'.

Uitslag mini-enquête op flaironline.nl, 690 respondenten.

'MISSCHIEN NAIEF, MAAR IK GA UIT VAN EEN NATUURLIJKE BEVALLING MET GOEDE AFLOOP'

'ALS EEN MANTRA GONST HET DOOR MIJN HOOFD: MIJN KIND GAAT THUIS GEBOREN WORDEN'

sche indicatie begint thuis. Je mag simpelweg pas met vijf à zes centimeter ontsluiting naar het ziekenhuis. Gaat het goed? Waarom zou je dan niet thuisblijven? Vertrouw op de professionaliteit van de verloskundige. Een bevalling valt niet te plannen. Die overkomt je. Soms gaat het zo snel dat er überhaupt geen tijd is om nog naar een ziekenhuis te gaan."

Dan spreek ik vriendin Harriët (42). Zij bracht haar dochters Dilah (5) en Sahar (1) allebei thuis ter wereld. De tweede keer ging het er heel spannend aan toe. "Beide keren was het mijn intentie thuis te bevallen.

27,8%

**RAADT EEN THUISBEVAL-
LING NIET AAN, VOORAL
OM VEILIGHEIDSREDENEN.
REACTIES: 'MIJN BEVALLING
WAS KANTJE BOORD,
IK MOEST TWEE KEER
GEOPEREERD WORDEN',
'ALS ER IETS MISGAAT,
KUNNEN ZE IN HET ZIEKEN-
HUIS SNELLER INGRIJPEN',
'KIES VOOR VEILIGHEID,
NIET VOOR WAT JE HET
FIJNSTE VINDT'.**

Uitslag mini-enquête op flaironline.nl,
690 respondenten.

Thuis is mijn grond, daar ben ik in mijn kracht. Ik omringde me met krachtige vrouwen: mijn moeder, zus en nicht. En de verloskundige die me begeleide, is geweldig in haar werk. Ze gaf me rust en zelfvertrouwen. Ik was de eerste keer al erg blij met haar. De tweede keer bleek hoe ongelooflijk we het met haar hadden getroffen. Toen ik Sahar in mijn armen had, was ze wakker en alert. Maar nadat ik de navelstreng had doorgeknipt, werd ze helemaal slap. Haar longen bleken niet vanzelf open te klappen. De verloskundige heeft haar, samen met de kraamhulp die net binnenkwam, gereanimeerd. Het dunne lijntje tussen leven en dood sneed na de overweldigende vreugde van de geboorte door ieders hart. Heel intens en met een goede afloop. De juiste mensen op de juiste plek."

Zo te horen worden dus ook thuis levens gered en weet een verloskundige wat ze moet doen. Maar wat als de kraamhulp er nou niet bij zou zijn gekomen? Harriet: "Dan zou ze het waarschijnlijk ook hebben gered, maar zoiets weet je achteraf nooit zeker. Timing is alles in een mensenleven." Als ik haar vraag wat ze mij aanraadt, verwarmt Harriet mij met haar antwoord. "Mij heeft het veel gebracht om de kracht en natuurlijke chemie van mijn barendende lijf te mogen ervaren en in de intimiteit van mijn eigen huis mijn dochters geboren te laten worden. Dat past bij

64,5%

**NEEMT HET DESKUNDIGEN
EN ONDERZOEKERS KWALIJK
DAT ZIJ ELKAAR TEGEN-
SPREKEN OVER DE VEILIG-
HEID VAN THUIS BEVALLEN.**

Uitslag mini-enquête op flaironline.nl,
690 respondenten.

mij. Ik vind het goed dat we een keuze hebben en gun iedere vrouw, en jou zeker, vooral de ervaring die bij haar past. Volg dus je eigen behoeften."

Aangemoedigd door de adviezen besluit ik aan mijn verlangen thuis te bevallen toe te geven. Ik ben nu twintig weken zwanger, mijn zwangerschap loopt tot nu toe voorspoedig. Verder ben ik ervan overtuigd dat een verloskundige een professional is op wie ik kan vertrouwen. Stel dat zij me adviseert alsnog naar het ziekenhuis te gaan, dan ligt dat om de hoek. Als een mantra gonst het die dag door mijn hoofd: mijn kind gaat thuis geboren worden. Ik krijg er een rustig en blij gevoel van. Mijn keuze is gemaakt! Nu maar afwachten wat het lot in petto heeft. ☘